

Carles Dénia

Després de volar ben amunt amb *El paradís de les paraules* (Comboi, 2011), el cantautor de Gandia reprèn amb *L'home insomne* els camins del repertori tradicional i el cant d'estil més lliure.

TEXT JORDI MARTÍ FABRA / FOTO JUAN MIGUEL MORALES

Amb *L'home insomne* (Comboi Records, 2015) reprens la via de la música tradicional i el cant d'estil – amb la càlida companyia de la rondalla *La Nova Rimaire* –, tot i que sona menys arranjat i més cru. El tercer disc era com la necessitat de completar una part inconclusa. I potser hi haurà una altra pota, perquè hi havia temes que volia gravar, com "El panyo" o "L'onze de Tàrbena", que finalment han quedat inèdits. El treball s'ha demorat perquè he estat fent altres produccions que també m'han anat bé per aprendre. De fet, el volia haver enllestit fa un any per poder reprendre la història i fer la meua música. M'agrada soltar-me més, però per arribar a eixe punt és necessari tornar a la tradició, posar-me a prova i buscar referents.

El músic Néstor Mont diu que *Tan alta com va la lluna* (Comboi Records, 2009) va ser com una porta que mostrava un nou camí per a la música tradicional valenciana. El que és clar és que es cal normalitzar tota la producció tradicional, siga en el camí que siga, i tenir el màxim de propostes possibles. Un espill en què em mire molt és Enrique Morente, perquè intercalava els seus experiments amb les tornades al camí de la tradició, i defensava el seu paper de cantautor clàssic. La meua visió és honesta i ambiciosa, en el sentit que faig les composicions des del coneixement i la devoció cap a l'arrel de la música. I això és important, sobretot en un terreny on és molt fàcil apuntar-se tantos sense tenir gaire consistència.

També barreges lletres tradicionals i pròpies. No és res de nou, els cantautors sempre es versaven a ells mateixos i als que els havien precedit. Cante lletres que m'inspiren. Com tampoc no és nova l'afició al flamenc del cant d'estil valencià. Tots feien flamenc en paral·lel al cant d'estil: Evaristo, Sabatereta... i El Ceguet de Marxalenes, que té discos flamencs gravats a

Jerez. Al Ceguet li dedique una lletra al disc: 'Com un crit que arriba al cel/ i que arrossega les penes/ sona la veu de Miquel,/ el Ceguet de Marxalenes,/ més dolça que canyamel'.

Al disc també es reivindica una manera oberta de tractar la música tradicional. Sí, hi ha una crítica a un sector molt reaccionari que hi ha actualment en la música tradicional valenciana. "La tradició mal entesa", que obre el disc, i les "Albaes del Maestrat" són una declaració d'intencions. El disc està dedicat a la gent que m'ha donat suport des del principi i que porta tota la vida en la música d'arrel: Fermín Pardo, Jorge Cobo, Sis Veus per al Poeta, Pep Gimeno 'Botifarra'... Són músics a qui respecte i estime moltíssim. En qualsevol cas, és un disc crític però també difícil de catalogar, perquè no està fet de cara a la galeria. Després d'haver presentat un treball obert com era *El paradís*

de les paraules, que pot agradar a tothom, amb aquest potser em tire un tret al peu. Però m'agrada anar una mica a contracorrent.

De fet, el bolero que dona títol al disc és teu i té una forta càrrega reivindicativa. És molt visceral. La meua germana Eva Dénia em va convèncer de posar-la. Jo no sóc gaire partidari de les lletres explícitament polítiques perquè fàcilment pots acabar sent un oportunista i això em fa pànic. No he fet mai ni faré música en aquest sentit. Fora de la música puc parlar del que vulguis, i si cal em mullo sobre la meua manera de pensar sense preocupar-me massa de les conseqüències. La cançó del "Bolero de l'home insomne" la vaig arranjar per a un concert al Teatre del Micalet de València, perquè la cantara el grup Sis Veus. Devia ser un dia que em va agafar així, en què hi havia alguna resquícia d'esperança, avui ja totalment difuminada. En el proper disc sí que hi haurà una càrrega crítica...

En què estàs pensant? Serà un disc de poesia no pamfletària. Hi haurà poetes llibertaris, i altres que no ho són però que tenen alguna cosa lliure que m'agrada: Rubén Darío, Jesús Lizano... Tinc una idea general que va mudant. No vull que siguen textos polítics sinó suggerents, amb qualitat literària. La idea és que quan escoltes el conjunt, respire i et faça pensar.

Com vius de la música? Estic molt fart i cansat de no poder viure la professionalització de la música. Molts joves vénen del jazz i tenen una educació acadèmica semblant a la meua (Néstor Mont, Vic Moliner, Adrià Planes, Joan Terol). Cada diumenge assagem, però cal deixar espais oberts perquè el grup s'expressi. Em fa il·lusió trobar una altra filosofia. Els darrers anys he progressat en la recerca del so de la guitarra i el meu paper com a productor.

Els imprescindibles de la FIRA MEDITERRÀNIA

A més de Carles Dénia, la 18a FIRA MEDITERRÀNIA DE MANRESA (del 15 al 18 d'octubre) també oferirà un espectacle inaugural protagonitzat per la Coblà Sant Jordi amb la companyia de dansa Kulbik; el cantautor Roger Mas estrenant el disc *Irredempt* (Satélite K, 2015), el grup Germà Negre amb la Coblà Selvatana i l'Esbart Dansaire Fontcoberta, la banda de folk-rock Mox, el combo de rap Asian Dub Foundation, el violista de roda Germán Díaz, la cantant Ester Rada, el guitarrista flamenc Tomatito o el percussionista i cantant senegalès Cheikh Lô.